

В. П. Мацько

Кривинюк Михайло Васильович

КРИВИНЮК Михайло Васильович (12(24). 04. 1871, с. Велика Гнійниця, нині Поліське Ізяслав. р-ну Хмельн. обл. – 01. 09. 1944, м. Свердловськ, нині Єкатеринбург, РФ) – громадський діяч, перекладач, видавець. Чоловік [О. Косач-Кривинюк](#). Навч. в Остроз. (1891, нині Рівнен. обл.) та Житомир. (1893) г-зіях, на мед. (від 1893) і фіз.-мат. (1894–96) ф-тах Університету св. Володимира у Києві. 24 листопада 1896 заарешт. із *О. Черняхівським* за зберігання антиуряд. вид., 1898 висланий до м. Астрахань (Росія). *Леся Українка* морально підтримувала К. в ув'язненні, надсилала листи, вірші («До товариша», 1897). Після звільнення 1900 повернувся до Києва, 1901 виїхав до Львова, згодом – до Праги, де закін. природн. факультет Карлового університету (1905). Член групи укр. соціал-демократів. Під керівництвом К. 1901–07 видавали підпіл. літ-ру у Львові, Женеві та Празі. 29 травня 1903 *Леся Українка* відвідала К. Друкував публіцист. статті переважно в ж. «Рідний край», де 1907 опубл. присвяч. йому вірш «Борцеві» Т. Романченка. 1907 заарешт., ув'язнений в Остроз. тюрмі. Звільн., виправданий 1908 сесією Київ. суд. палати у Житомирі. 1909–10 працював представником 1-го взаєм. товариства забезпечення життя (Житомир). У 1910-х рр. набула популярності його брошура «Царі, пани та люди» (Женева, 1903). Повернувся 1910 до Києва, працював у відділ. Волзько-Камського комерц. банку. Тоді ж вийшов із лав УСДРП. Співпрацював із київ. товариством «Просвіта», після закриття якого продовжив діяльність в укр. клубі «Родина». 1913 був розпорядником похорону *Лесі Українки*. Від 1914 – у м. Катеринослав (нині Дніпропетровськ), брав участь у діяльності місц. товариства «Просвіта». Від 1917 – у складі ліквідац. комісії з націоналізації приват. банків. Видав у Катеринославі низку творів для дітей у влас. перекладі, зокрема з англ. – «Зайцеві пригоди» (1917) та «Бінго. Історія мого собаки» Е. Сетона-Томпсона, «Щасливий принц» О.

Вайлда; з нім. – «Рюбенцаль» І. Музеуса; з чес. – «Дога» В. Бенеша, «Щастя й Розум» у записі К.-Я. Ербена та «Чеські оповідання для дітей» (із дружиною; усі – 1918). Викладав 1919–20 чес. мову в Катеринослав. укр. гімназії. 1921 із родиною переїхав у м. Могилів-Подільський (нині Вінн. обл.), де працював секр.-інструктором окруж. спілки с.-г. кооперативів. Від 1924 – у Київ. конторі упр. нерухомого майна: пом. бухгалтера, 1925–26 – в. о. бухгалтера. 1926 брав участь в укладанні словників в Інституті укр. наук. мови ВУАН. 1929 заарешт. за звинуваченням у причетності до антирад. контррев. організації, засудж. до 3-х р. 15 червня 1941 виїхав у Свердловськ до сина Михайла. Трагічно загинув. Реабіліт. 1989. «Листи Лесі Українки до Михайла Кривинюка» опубл. у ж. «Дніпро» (1995, № 5/6).

Рекомендована література

1. Мацько В. На скрижалях невблаганної долі // Поділ. вісті. 1997, 11 лют.

Бібліографічний опис:

Кривинюк Михайло Васильович / В. П. Мацько // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-285>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).